

B E S C H I K K I N G

maatwerkvoorschriften

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht.

Onderwerp

Op 20 juni 2024 hebben wij van het Albert Schweitzer ziekenhuis (hierna: ASz) gegevens (informatie- en meldingsplicht) ontvangen op grond van het "Besluit activiteiten leefomgeving" (hierna: Bal). Het gaat over het wijzigen van enkele milieubelastende activiteiten (MBA) op de locatie aan de Albert Schweitzerplaats 25 te Dordrecht. Deze veranderingen zijn het:

- het realiseren van een aansluiting op de stadsverwarming (MBA: stookinstallatie);
- het in gebruik nemen van een vermaler voor disposable bed-po's (MBA: verwerken van bedrijfsafvalstoffen).

Maatwerk nodig voor het in gebruik nemen van een vermaler voor disposables

Het in gebruik nemen van een vermaler voor disposables valt onder de MBA "verwerken van bedrijfsafvalstoffen" genoemd in paragraaf 3.5.11 van het Bal. Het vermalen van de disposable bed-po's tot pulp is een activiteit waarbij bedrijfsafvalstoffen worden verkleind. Op grond van artikel 3.188 lid 2 onder a van het Bal is deze activiteit uitgezonderd van de vergunningplicht en valt deze onder algemene regels.

Voor deze specifieke activiteit zijn geen algemene regels in het Bal aangewezen. Daarnaast is de lozing van het afvalwater afkomstig van het vermalen van de disposable bed-po's en het toevoegen van de pulp aan het afvalwater in strijd met de voorkeursvolgorde, die is opgenomen in artikel 10.29a van de Wet milieubeheer (Wm). Het betreft echter een voorkeur waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Hiervoor is dan ook een verzoek om maatwerk ingediend. Wij zien redenen om in te stemmen met een afwijkende voorkeursvolgorde. Om die reden zijn aanvullende voorschriften (maatwerk) nodig.

Wettelijk Kader

Op grond van artikel 4.5 van de Omgevingswet en artikel 2.13 van het Bal, kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften het lozen van afvalwater afkomstig van de vermaler voor disposables toestaan. Dit mag alleen wanneer het te lozen afvalwater, geen nadelige gevolgen heeft voor de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater (gemeentelijke riolering en de rioolwaterzuiveringsinstallatie) en de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam wordt beschermd.

Besluit

Gelet op artikel 4.5 van de Omgevingswet en artikel 2.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving besluiten wij, voor de locatie aan de Albert Schweitzerplaats 25 te Dordrecht, dat:

- I. afgeweken mag worden van voorkeursvolgorde van het ontdoen, inzameling en transport van afvalwater zoals beschreven in artikel 10:29a Wet Milieubeheer;
- II. er maatwerkvoorschriften gesteld worden aan het in gebruik hebben van Vernacare disposable po vermalers welke aanvullend zijn op het gestelde in het Besluit activiteiten leefomgeving;
- III. de maatwerkvoorschriften verleend worden voor onbepaalde tijd.

Bijlagen

In bijlage A zijn de stukken vermeld die zijn gebruikt voor het opstellen van deze beschikking. In bijlage B hebben wij de voorschriften opgenomen. In bijlage C hebben wij de procedurele en inhoudelijke overwegingen opgenomen. Al deze bijlagen zijn onderdeel van deze beschikking.

Rechtsbescherming en inwerkingtreding

Bezwaar

Een belanghebbende kan tegen dit besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht een bezwaarschrift indienen. Dit kan binnen 6 weken. Deze termijn vangt aan de dag na de datum waarop het besluit is verzonden aan de geadresseerde. Het bezwaarschrift kan worden gestuurd aan de gemeente Dordrecht, Postbus 8, 3300 AA Dordrecht. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening en in elk geval bevatten: naam, adres, telefoonnummer en eventueel e-mailadres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de reden van het bezwaar, en de vermelding "Awb-bezwaar" in de linker bovenhoek van enveloppe en bezwaarschrift.

Voorlopige voorziening

De beschikking treedt in werking met ingang van de dag na bekendmaking aan de aanvrager. Het indienen van een bezwaarschrift houdt de werking van het besluit niet tegen. Hebben u of andere belanghebbenden er veel belang bij dat dit besluit niet in werking treedt, dan kan een belanghebbende, die een bezwaarschrift heeft ingediend, de voorzieningenrechter van de Rechtbank Rotterdam, Bestuursrecht team B, Postbus 50951, 3007 BM Rotterdam verzoeken om een voorlopige voorziening (tijdelijke beslissing) te treffen. Voor de behandeling van het verzoek wordt een bedrag aan griffierecht geheven.

Men kan digitaal een verzoek om voorlopige voorziening instellen bij genoemde rechtbank via de website <https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Naar-de-rechter/Rechtszaak-starten>. Daarvoor is een elektronische handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig. Op de genoemde website staan de precieze voorwaarden vermeld.

Ondertekening en verzending

DORDRECHT,

Burgemeester en wethouders van gemeente Dordrecht,
namens dezen,

drs. ing. A.P.M. Croughs
manager Unit Omgevingsbeheer van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Deze beschikking is digitaal vastgesteld en is daarom niet ondertekend.

Besluitdatum: 22 november 2024

Verzenddatum: 25 november 2024

Kopie verzenden aan:

- Albert Schweitzer ziekenhuis;
- Waterschap Hollandse Delta;
- Gemeente Dordrecht.

Bijlage A: Gegevens en bescheiden

Deze bijlage is onderdeel van de beschikking op het verzoek om maatwerk dat is geregistreerd onder nummer: Z-24-447217.

De onderstaande documenten maken onderdeel uit van deze beschikking. De stukken die bij de behandeling zijn vervallen of vervangen, worden hieronder niet vermeld.

- a) Vernacare Medische pulp disposables;
 - Safety data sheet Medical Pulp;
 - Declaration of Conformity Pulp;
 - BSI Kitemark Certificate;
 - CTP Rapport / de EDANA kwalificatie m.b.t. biologisch afbreekbaarheid;
 - Technical specification van een bedpan;
 - GAM Statement (verklaring dat de Vernacare geen zorgwekkende stoffen bevat en voldoet aan de waterbezwaarlijkheidseisen).

- b) Vernagel;
 - Safety data sheet van Vernagel;
 - Vernagel Sustainability Report.

Bijlage B: Maatwerkvoorschriften

Deze bijlage is onderdeel van de beschikking op het verzoek om maatwerk dat is geregistreerd onder nummer: Z-24-447217.

1. Toepassen vermalers
 - 1.1 Op de locatie Albert Schweitzerplaats 25 te Dordrecht mogen vermalers worden toegepast waarin de in het volgende voorschrift genoemde gebruikte disposables met inhoud worden verwerkt.
 - 1.2 In de vermalers mogen uitsluitend de gebruikte van pulpmateriaal samengestelde bedpannen, urinalen, spuugbakjes en dergelijke worden verwerkt.
 - 1.3 De volgende materialen mogen niet worden verwerkt in de vermalers:
 - Incontinentiemateriaal en ander materiaal welke silicagel als vocht absorberend medium bevatten zoals maandverband en dergelijke;
 - natte doekjes (kunststof houdend);
 - desinfectie- en reinigingsdoekjes;
 - kunststofmateriaal;
 - andere afvalstoffen dan genoemd onder voorschrift 1.2.
 - 1.4 In het bedrijfsafvalwater dat op het riool wordt geloosd mag het gehalte aan onopgeloste bestanddelen, per enig steekmonster, niet meer dan 300 mg/l bedragen.
 - 1.5 De vergunninghouder houdt gedurende een jaar, na in gebruik name van de vermalers, een logboek bij met voorkomende storingen en de oorzaken daarvan. De storingen worden met de datum van plaatsvinden genoteerd. Het logboek moet op verzoek van het bevoegd gezag kunnen worden getoond.
 - 1.6 De vergunninghouder heeft een overzicht van de per maand via de units afgevoerde hoeveelheid pulpmateriaal en houdt dit gedurende een jaar na ingebruikname bij.
 - 1.7 Vergunninghouder inspecteert maandelijks de controleput(ten) waarmee de afvalwaterstroom op het openbaar riool wordt geloosd op mogelijke afzettingen die de goede werking van het riool en de controle voorziening kunnen beïnvloeden. De resultaten van de inspectie worden ten minste een jaar na ingebruikname bijgehouden. Van de inspectie en de bevindingen wordt verslag opgemaakt in het logboek. Bij geconstateerde afzettingen waarvan kan worden ingeschat dat deze ook in het openbaar riool hebben plaatsgevonden wordt melding gemaakt bij het bevoegd gezag. In dit geval rioolbeheer van de gemeente Dordrecht.
 - 1.8 Eenieder die de vermalers gebruikt is op de hoogte van de restricties genoemd in voorschriften 1.2 en 1.3.
 - 1.9 Binnen 14 maanden na in gebruik name van de shredderunits evalueert de vergunninghouder het gebruik van de shredderunits, waarbij aandacht wordt besteed aan de opgetreden storingen en beperkingen in het gebruik. De evaluatie wordt ter beschikking gesteld van het bevoegd gezag via het mailadres vergunningen-milieu@ozhz.nl onder vermelding van zaaknummer: Z-24-447217.

- 1.10 Vergunninghouder dient de mogelijkheden betreft het voorzuiveren van ziekenhuisafvalwater in zicht te houden. Wanneer er een betere techniek op de markt komt, zoals het voormalige Pharmafilter, dan dient er onderzoek te worden uitgevoerd naar deze zuiveringstechniek.en dient er te worden overgestapt naar deze zuiveringstechniek.

Bijlage C: Procedurele en inhoudelijke overwegingen

Deze bijlage is onderdeel van de beschikking op het verzoek om maatwerk dat is geregistreerd onder nummer: Z-24-447217.

Procedurele overwegingen

Gegevens aanvrager

Het verzoek om maatwerk komt voort uit het wijzigen van MBA's bij het Alberts Schweitzer Ziekenhuis (ASz) gelegen aan de Albert Schweitzerplaats 25 te Dordrecht.

Op 20 juni 2024 is door ASz gegevens (informatie- en meldingsplicht) in het kader van het Bal voor de volgende milieubelastende activiteiten (MBA's) aangeleverd:

- Stookinstallatie genoemd in paragraaf 3.2.1 van het Bal;
- "verwerken van bedrijfsafvalstoffen" genoemd in paragraaf 3.5.11 van het Bal.

Het verzoek om maatwerk is ingediend door ASz en heeft betrekking op de MBA "verwerken van bedrijfsafvalstoffen" genoemd in paragraaf 3.5.11 van het Bal.

Projectbeschrijving

Aanleiding

De bestaande bedpanspoelers van de ASz-vestiging in Dordrecht zijn aan vervanging toe. De huidige werkwijze bestaat uit het reinigen van de roestvrij stalen ondersteunen en urinalen in een bedpan- of pospoeler gebaseerd op intensief spoelen met warm water in combinatie met reinigings- en desinfectiemiddelen.

ASz is voornemens gebruik te gaan maken van disposable po's en urinalen gebaseerd op cellulose. Cellulose wordt ook gebruikt voor het maken van toilet papier. Na gebruik worden de disposables in een pospoeler ('Vortex') vermalen en afgevoerd via de riolering. Zowel de disposables als de vermaler worden geleverd door het bedrijf Vernacare. In tegenstelling tot de bestaande pospoelers gebruikt de Vortex geen chemicaliën.

Argumenten van ASz voor de keuze van het Vernacare systeem:

- Verbetering Arbo-omstandigheden voor het verplegend personeel. De werklast wordt aanzienlijk lichter;
- Geringere tijdbelasting voor het verplegend personeel. Het aantal handelingen nemen af;
- Verbetering van de hygiëne: vermindering infectierisico's voor zowel patiënten, personeel als bezoekers;
- Besparing op energie, waterverbruik en reinigingsmiddelen;
- Minder storingen als gevolg van verstopping van zowel de pospoeler als de riolering. De bestaande pospoelers bezitten een relatief grote afvoeropening vergelijkbaar met een normaal toilet. Regelmatig ontstaan verstoppingen als gevolg van het (al of niet opzettelijk) afvoeren van vochtige doekjes, washandjes, incontinentiemateriaal etc. De Vernacare pospoeler bezit een veel kleinere afvoer (< 1 cm). Een poging tot het afvoeren van bovengenoemde zaken resulteert in een storing die alleen is te verhelpen door deze ongewenste materialen uit de Vortex te verwijderen.

Pilot

Gedurende de periode eind 2022 heeft ASz, in overleg met OZHZ en WSHD, ervaring opgedaan met het gebruik van disposable po's en urinalen en de afvoer daarvan. Voor een periode van 2 maanden zijn op twee verpleegafdelingen de vermalers toegepast en heeft er bemonstering plaatsgevonden. Uit de pilot is naar voren gekomen dat het gebruik niet leidt tot problemen voor wat betreft de doelmatige werking van het riool en de doelmatige werking van de zuivering.

Procedure - regulier

Deze beschikking is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in afdeling 16.62 van de Omgevingswet.

Bevoegd gezag

Wij zijn bevoegd om hierop te beslissen. Dit volgt uit artikel 5.12, tweede lid van de Omgevingswet in samenhang met de afdeling 4.1 van het Omgevingsbesluit.

Adviezen en instemming

Ingevolge artikel artikelen 16.15 en 16.19, Omgevingswet worden bestuursorganen vanwege hun specifieke deskundigheid of betrokkenheid aangewezen als adviseur. Gelet op het bepaalde in paragraaf 16.2.3 Omgevingswet in samenhang met afdeling 4.2 Omgevingsbesluit, hebben wij advies ingewonnen bij Waterschap Hollandse Delta (WSHD). WSHD heeft op 24 oktober 2024 een advies uitgebracht. Dit advies is in deze beschikking verwerkt.

Inhoudelijke overwegingen

Toetsingskader milieu

Het vermalen van disposables en het lozen hiervan op het riool is op grond van paragraaf 3.5.11 van het Bal niet verboden. In artikel 2.11 van het Bal is de specifieke zorgplicht opgenomen dat een lozing van afvalwater geen belemmeringen mag vormen voor het doelmatig beheer voor de voorzieningen voor het beheer van afvalwater (de riolering) en het doelmatig beheer van afvalwater (de zuivering). Onnodige verhoging van de belasting van het rioolstelsel en de waterzuivering moeten voorkomen worden.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe. Wij beperken ons tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn. Voor de milieubelastende activiteiten worden voorschriften gesteld met het oog op het beschermen van het milieu (gezondheid en veiligheid).

Adviezen

Advies Waterschap Hollandse Delta

Naar aanleiding van het verzoek om maatwerk hebben wij op 25 juni 2024 Waterschap Hollandse delta (hierna: WSHD) om advies gevraagd. Op 24 oktober 2024 hebben wij van WSHD een advies ontvangen.

In essentie houdt het advies het volgende in:

WSHD heeft vragen bij deze lozing omdat vermalen normaliter geen voorzuivering is. Met het vermalen worden afvalstoffen op het riool gebracht. Onder de volgende voorwaarden kan WSHD wel met de lozing instemmen.

Door WSHD wordt geadviseerd enkel voorschriften op te nemen. Daarnaast adviseert WSHD ook om een onderzoeksplicht naar de Best Beschikbare Technieken (BBT) op te nemen in het maatwerkvoorschrift. ASz dient de mogelijkheden betreft het voorzuiveren van ziekenhuisafvalwater in zicht te houden. Wanneer er een betere techniek op de markt komt, zoals het voormalige Pharmafilter, dan dient ASz over te stappen naar deze zuiveringstechniek. Onder BBT lozingen wordt dit nader toegelicht.

Milieubelasting

Afvalstoffen

Voor het omgaan met afvalstoffen en afvalwater wordt in hoofdstuk 10 Wet milieubeheer (Wm) de prioriteitsvolgorde voor bewerking aangegeven die in Nederland wordt gehanteerd. Uitgangspunt is dat er geen handelingen met afval mogen worden gedaan die nadelig zijn voor het milieu.

In het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) is vastgesteld hoe afvalstoffen kunnen worden verwerkt waarbij voor de manier van verwerking een prioriteitsvoorkeur is aangegeven. Voor afvalwater staat deze in artikel 10.29a van de Wm. De voorkeursvolgorde is als volgt:

1. voorkomen van afvalwater;
2. voorkomen van verontreinigingen in afvalwater;
3. scheiden van afvalwaterstromen;
4. zuiveren bij de bron en hergebruik/terugbrengen in het milieu;
5. (als laatste) afvoeren naar de RWZI.

Het vermalen van de disposables en het toevoegen van de pulp aan het afvalwater is dus in strijd met de voorkeursvolgorde. Het betreft echter een voorkeur waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Wij zien redenen om in te stemmen met een afwijkende voorkeursvolgorde. Deze zijn de onder de andere milieuaspecten genoemde voordelen ten opzichte van de huidige manier van werken met de roestvrijstalen bedpannen en urinalen.

Afvalwater

Algemeen

De uitgangspunten voor de bescherming van het milieu tegen verontreiniging door de lozing van afvalwater zijn vastgesteld in het Besluit activiteiten leefomgeving en de Omgevingswet.

Algemeen geldt ter bescherming van het oppervlaktewater, de riolering en de goede werking van het zuiveringstechnisch werk de specifieke zorgplicht, genoemd in afdeling 2.4. van de Besluit activiteiten leefomgeving. De belangen die deze wetten en regeling ten aanzien van lozen van afvalwater op het riool behartigen zijn:

1. De doelmatige werking van een openbaar riool en de verwerking van het slib uit het openbaar riool;
2. De doelmatige werking van de zuiveringsinstallatie;
3. De bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam (lozing afvalwater vanuit de zuiveringsinstallatie).

Chemicaliëngebruik

In tegenstelling tot de bedpanspoelers worden heel beperkt reinigingsmiddelen gebruikt in de vermalers, zodat de lozing daarvan zo goed als nul zal zijn in vergelijking met de bedpanspoelers. Als secundair effect is dat minder vaak desinfectiemiddelen hoeven te worden ingezet omdat infecties als gevolg van hergebruik van bedpannen en urinalen (kruisbesmetting) beduidend minder zal voor komen.

Lozing pulpmateriaal

Vanuit oogpunt van beheer afvalwater is het vermalen van disposables en het lozen van de pulp op het riool in strijd met de voorkeursvolgorde uit de Wm, artikel 10.29a, zoals ook is aangegeven bij de beoordeling van het aspect Afval. Door het gebruik van de vermalers op een verpleegafdeling en lozing van het verpulverde materiaal op het riool, zal er als gevolg van het in gebruik hebben van vermalers extra pulpmateriaal op het riool worden geloosd. Negatieve effecten voor dit aspect kunnen zijn verstopping van het riool, een hoger energieverbruik en een grotere slibproductie op de rioolwaterzuivering en een mogelijk negatief effect op de slibkwaliteit.

Uit een in 2022 door het ASz gehouden pilot met vermalers op 2 verpleegafdelingen kan geconcludeerd worden dat het gebruik niet leidt tot problemen voor wat betreft de doelmatige werking van het riool en de doelmatige werking van de zuivering. De verwachting is dat de toename van het aantal vermalers zoals nu is aangevraagd niet zal leiden tot een verstoring van de doelmatige werking van riool en zuivering, noch tot een negatief effect op de slibkwaliteit.

Tegenover de toename aan pulpmateriaal staat dat lozing van kunststof tissues, incontinentiemateriaal welke nu in de RVS bedpannen aanwezig kunnen zijn niet meer met de disposables bedpannen kunnen worden vermalen en dus ook niet meer via deze weg worden geloosd. Hierdoor zal naar verwachting een afname ontstaan van de lozing van dit materiaal, wat een positief neveneffect is. Tissues, maandverbanden en andere kunststoffen bevattend incontinentiemateriaal veroorzaken namelijk regelmatig problemen in rioolbuizen en gemalen (verstopping).

BBT lozingen

Medicijnresten in afvalwater kunnen nadelige gevolgen hebben voor het aquatische milieu. Er bestaat echter niet een normatief kader om lozing van medicijnresten te kunnen beperken.

Voor het zuiveren van ziekenhuisafvalwater werd door een aantal ziekenhuizen het voormalige "Pharmafilter" toegepast. Met dit filter kon medicijnresten en dergelijke uit het afvalwater worden gehaald. Ook konden veel biologisch afbreekbare afvalstoffen en materialen die als biologisch afbreekbaar disposable (bioplastics) verkrijgbaar zijn door middel van vermaling en lozing op het bedrijfsriool in de installatie worden verwerkt. Ook een gedeelte van het specifiek ziekenhuisafval kon in principe worden afgevoerd via dit systeem.

De belangrijkste redenen van ziekenhuizen om vermalers of een Pharmafilter-achtig systeem aan te schaffen ligt in de efficiëntere en hygiënisch beter beheersbare manier van afvoer van afvalstoffen en her te gebruiken materialen. De vermalers zoals die nu worden aangevraagd gaan daarin veel minder ver dan een Pharmafilter-achtig systeem. Bij toepassen van een Pharmafilter kunnen veel meer materialen die nu worden hergebruikt of apart worden afgevoerd als afvalstof via vermalers worden afgevoerd. Hierbij ontstaat vanuit de integrale milieufweging dan alsnog de vraag in hoeverre het verder loslaten van hergebruik (cq. het voorkomen van het ontstaan van afvalstoffen) en het niet apart afvoeren van afvalstoffen (bijvoorbeeld specifiek ziekenhuisafval) wenselijk is.

Een dergelijk systeem werd gezien als een mogelijk een toekomstige BBT. Het bedrijf achter Pharmafilter is echter failliet. Dit betekent niet de ontwikkeling van betere zuiveringstechnieken stilstaat en dat er in de toekomst nieuwe BBT beschikbaar komt. In het kader van de opmerking in het advies van WSHD over BBT en het feit dat de zorgplicht van het Bal verwacht dat BBT wordt toegepast nemen wij een voorschrift op dat wanneer er een betere techniek op de markt komt, zoals het voormalige Pharmafilter, dat ASz onderzoek dient te verrichten en overstapt naar deze zuiveringstechniek.

Conclusie

Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat het aannemelijk is dat de doelmatige werking van het riool en de doelmatige werking van de zuivering niet belemmerd wordt. Hiervoor achten wij het nodig om maatwerkvoorschriften op te nemen.